

LEVEL UP!

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

**Мрежата
на
активистите**

програма за
обучение от 20
часа

С признателност към

Автори

Marija Pantelic, Tilen Lah

С принос от:

Josh Cope, Marialena Yannoulatou, Verena Mitschke, Viola Bianchetti

Дизайн

Wout Neiryndck

Илюстрации

Eva Lynen

**ACTIVIST
NETWORK**

**Co-funded by
the European Union**

Деятелността е съфинансирана от Европейския съюз в рамките на програмата на Европейския парламент за отпускане на безвъзмездни средства в областта на комуникацията. Европейският парламент не е участвал в изготвянето ѝ и в никакъв случай не носи отговорност и не е обвързан от информацията или мненията, изразени в контекста на настоящето действие. В съответствие с приложимото право единствено авторите, интервюираните лица, издателите или излъчващите програми носят отговорност. Европейският парламент също така не може да бъде държан отговорен за преки или косвени вреди, които могат да възникнат в резултат на изпълнението на действието.

Мрежата на активистите

програма за
обучение от 20
часа

Съдържание

2	С признателност към
4	Обща информация
4	Програма за обучение и начин на провеждане
5	Подготовка за обучението
7	Материали
8	Сесия 1 Вие сте активист: Въведение в активизма
13	Сесия 2 Откриване на своя страст, следване на собствена кауза
18	Сесия 3 Общността и разбиране на средата
23	Сесия 4 Здравословен активизъм: Грижа за себе си и за другите
29	Сесия 5 Научете как да разработите вашата кампания
33	Сесия 6 Предприемане на действия (Част 1): Изграждане на кампания
37	Сесия 7 Предприемане на действия (Част 2): Изграждане на мрежа
41	Сесия 8 Предприемане на действия (Част 3): Как посланието да бъде чуто и намиране на съюзници
48	Сесия 9 Предприемане на действия (Част 4): Управление на кампанията
55	Сесия 10 Какво следва? Подготовка за следващите стъпки

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

Обща информация

Добре дошли в учебната програма на мрежата на активистите! Това е 20-часова програма за обучение, организирана в 10 сесии, и може да се провежда онлайн или присъствено. Настоящите насоки са предназначени за обучители и модератори, които искат да приложат програмата за обучение в собствената си организация или младежка група. Ръководството ще ви посочи стъпка по стъпка как да допринесете за напредъка на обучение на участниците.

Цел

Осигуряване на участниците на инструментите, знанията и разбирането, от които се нуждаят, за да станат по-активни в гражданския и демократичния живот.

Задачи

- Създаване на местна мрежа от млади активисти, които са мотивирани и разполагат с инструментите за ангажиране с и/или организиране на дейности за демократично участие;
- Повишаване на разбирането и ангажираността на младите хора по отношение на гражданското участие;
- Създаване на местна мрежа от млади доброволци, разполагащи с инструментите и компетенциите за подкрепа и развитие в местните младежки НПО;
- Осигуряване на възможност на млади доброволци и активисти да започнат свой собствен проект, кампания или дейност.

Програма за обучение и начин на провеждане

Тази програма за обучение включва 10 свързани помежду си, наградяващи се сесии. Разработени са така, че участниците да използват знанията, получени в предишната сесия, и да ги разширят в следващата. Всяка сесия продължава 2 часа и трябва да планирате почивки между тях, ако предвиждате повече от една на ден. В първата и последната сесия има кратка самооценка за участниците, която да ви помогне да проследите развитието на познанията и увереността по време на обучението.

Цялата информация от тази поетапна предварителна сесия трябва да ви послужи, за да запознаете участниците с програмата за обучение по време на първата сесия. Препоръчваме ви да приключвате всяка изминала сесия с информация за това какво те могат да очакват от следващата.

- Сесия 1: Вие сте активист: въведение в активизма - Поставяне на основите
- Сесия 2: Откриване на своя страст, следване на собствена кауза - Защо изобщо да го правим?
- Сесия 3: Общността и разбиране на средата - Картографиране на заинтересованите страни
- Сесия 4: Здравословни активни действия: грижа за себе си и другите - Оценка на това, което правите
- Сесия 5: Научете как да разработите своята кампания - Откъде да започнем
- Сесия 6: Предприемане на действия (Част 1): изграждане на кампания - Как да го направим
- Сесия 7: Предприемане на действия (Част 2): изграждане на мрежа - С кого да го направим
- Сесия 8: Предприемане на действия (Част 3): Как посланието да бъде чуто и намиране на съюзници - Активни действия и дипломация
- Сесия 9: Предприемане на действия (Част 4): управление на кампанията - Системи за поддържане на живота
- Сесия 10: Какво следва? Подготовка за следващите стъпки - Следващи стъпки

Подготовка за обучението

Предлагаме ръководството за мрежата на активистите да бъде разделено на две отделни части. Първата част трябва да включва обяснения на различни технически и методологични аспекти, свързани с програмата за обучение, които считаме за полезни предвид нашия опит. Втората част предвижда обяснение стъпка по стъпка на гореспоменатите сесии.

Целева група

Млади местни активисти, които се интересуват от активни действия и доброволчество и искат да придобият повече умения, компетенции и инструменти и да работят в мрежа с техни връстници на локално ниво.

Брой участници в групите за обучение

В идеалния случай групата трябва да включва 20-25 участници, което ще позволи да се дискутира с хора с различен произход и опит, защото е възможно да има различни мнения. Въз основа на това са дадени предложенията в частта „стъпка по стъпка“. Ако групата е по-малка, възможният проблем, с който можете да се сблъскате, е да завършите сесията по-рано, което е много добре. Ако включите 40-50 души в едно обучение, ще трябва да коригирате продължителността на сесиите и броя на малките групи. Освен това трябва да внимавате да нямате прекалено много презентации в малките групи – максимум веднъж на сесия – и да сте стриктни с времето. Вместо презентация може да изберете само един въпрос, на който всички групи трябва да отговорят или да представят.

Времетраене

В частта „стъпка по стъпка“ не се колебайте да коригирате посоченото време според вашите предпочитания и опит, тъй като продължителността на отделните части/дейности е относителна и зависи от броя на участниците, структурата на обучението (през уикенда, над 5 седмици и т.н.), прогреса на групата и т.н. Не забравяйте да предвидите потенциално резервно време.

Комфортна среда

Бъдете наясно с вашите нужди и тези на участниците. Не забравяйте да се обръщате към всички с уважение, не пропускайте началното опознаване на участниците, в началото на обучението решете като група какво ви кара да се чувствате комфортно и какво не (как да говорите по време на сесията; използване на устройства; какво да кажете, ако ви е студено или имате нужда от въздух и т.н.). Ако искате да научите повече за това как да създадете комфортна среда за участниците, чудесно начало би било да се запознаете с информацията в „Изкуството на гостоприемството“¹.

Не трябва да забравяме, че може да има млади хора, които не са завършили училище/университет/нямат работа и които не са достатъчно уверени, за да говорят и размишляват сами. Освен това следването на 10-те поредни сесии може да бъде много интензивно. Внимавайте каква лексика използвате, например термини като „заинтересовани страни“ и други може да се наложи първо да бъдат пояснени. Отнема време, но е необходимо, ако искате да сте сигурни, че обучението ви е приобщаващо. Не разчитайте, че участниците имат основни познания по тези теми и се консултирайте с „лидерите на групите“ за всяка сесия, тъй като те ще направят полезни препоръки за това как участниците ще реагират. Опитайте се винаги да давате базисни обяснения, така че лицата в най-неблагоприятно положение да не изпитват нужда винаги да задават въпроси, които ще ги накарат да се почувстват изключени и „непълноценни“. Много от тези млади хора не следват активистките тенденции, но са активисти в ежедневните си борби, така че е важно да ги включите и да им помогнете да изразят с думи това, което преживяват.

Ако сред участниците има млади хора, които се намират извън системите на заетост, образование или обучение (NEETS)², внимавайте да не ги питате прекалено много за това, с което се занимават. Може да им е трудно да пишат или четат дълъг текст.

1 <https://artofhosting.org/>

2 <https://www.eurofound.europa.eu/topic/neets>

Пространство, свободно от оценки

По време на въведението на всяка сесия е много важно да напомните на всички, че това обучение е свободно от оценки пространство.

Подкрепа

Младите хора, които не са свикнали да бъдат в такава среда, понякога си мислят, че няма какво да кажат и т.н., те често се нуждаят от подкрепа, за да се чувстват уверени. Не забравяйте да взимате предвид младите хора с най-крехка психика в групата.

Въведение и проверка

Всеки семинар започва с:

- Въведение: тук трябва да поясните какво предстои в рамките този семинар и/или да напомните на участниците как е преминала предишната сесия и по какъв начин е свързана с настоящата. Обикновено планираме 10 минути за това въведение, само първият семинар е изключение, защото трябва да се представят повече неща във въвеждащата част.
- Проверка: тук трябва да попитате участниците как се чувстват и дали имат някакви забележки/въпроси, свързани с обучението/семинара. По време на този етап може да ги помолите да опишат с една дума как се чувстват в чата, ако провеждате онлайн сесия, или заставайки в кръг да изразят с една дума какво изпитват.

Упражнения за активизиране

Използвайте познати упражнения за активизиране на участниците, с които се чувствате комфортно. Тези упражнения трябва да са кратки, около 5-10 минути, и да активизират физически участниците. Една наистина лесна и много проста игра, която може да използвате много пъти, е т. нар. „плодова салатата“. Изберете няколко плода (ябълка, банан и т.н.) и посочете по един за всеки участник. Когато почувствате, че вниманието е намалено, може да кажете името на един плод (напр. ябълка) и в този случай всички ябълки трябва да сменят местата си. Ако кажете „плодова салатата“, всички участници трябва да сменят местата си. Това наистина е полезно, за да промените малко тяхната гледна точка. Можете също така да използвате играта „Човешки възел“³ или, ако сте онлайн, „Фитнес за пръсти“⁴.

Разбор

Трябва да планирате 15 минути за разбор в края на всяка сесия. Можете да го направите по ваш собствен начин, само не забравяйте да го организирате така, че участниците да преминат отново през темите, разгледани по време на сесията и да разберете дали атмосферата е била добра. Може да приложите метода 4F (факти, чувства, констатации, бъдеще)⁵ и да използвате групиранието (кръг или групи), с което сте завършили. Ако групата е голяма, не е необходимо всички участници да дадат обратна връзка. Помолете ги да изкажат някои факти за сесията (без интерпретации), след което ги попитайте как се чувстват. Продължете да ги питате какво са разбрали/открили и завършете с това, какво ще запомнят от сесията.

Малки групи

В подробното описание на сесията ще видите много пъти „работа в малки групи“ като метод. В зависимост от големината на групата и времето на провеждане на сесията, най-подходящата малка група е от 3-4 души, защото в този случай всеки може да даде своя принос. Ако не ви достига време, увеличете участниците в групите. Във времето до формирането на нови групи трябва също така да решите какви да бъдат упражненията и дали да използвате едни и същи или по-малко по няколко пъти. Направихме някои предложения, но от вас зависи как искате да оформите тази динамика и промишането на сесиите.

3 <https://www.wikihow.com/Play-the-Human-Knot-Game>

4 https://www.youtube.com/watch?v=r2tBH_XyeJc

5 <https://scoutship.scout.org/handbook/active-review-cycle/>

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Материали

За по-голямата част от тренинзите трябва да използвате стандартни обучителни материали:

- Флипчарт
- Бяла дъска
- Лепящи се листчета
- Маркери за флипчарт
- Маркери за бяла дъска
- Маркери за участниците
- Химикалки за участниците
- Хартиени ленти
- Бели листове А4 (както и цветни листове, ако желаете)
- Zoom
- Miro дъска или подобна

Ако има още нещо допълнително, от което се нуждаете, ние ще го посочим в отделните сесии. Ако в дадена сесия се използва работен лист или други материали за печат или цифрови примери, ще ги откриете в папката „Допълнителни материали“⁶.

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Сесия 1

Вие сте активист: Въведение в активизма

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

Оформяне на сцената

Продължителност: 120 минути

Цели

- Запознаване с участниците в групата;
- Представяне на обучителния курс на мрежата на активистите;
- Представяне на основите и общото разбиране за активните действия;
- Самооценка въз основа на познанията, свързани с активните действия и кампанията.

Описание

Първата стъпка е поставянето на основата пред групата. Важно е да се проучи споделеното определение за активни действия и гражданско участие, а също така да се сподели и разбере, в контекста на техния живот, как и къде участниците проявяват гражданска активност. Това е добър повод за размисъл, за да се разбере и концептуализира обхватът на следващите 9 сесии на обучението.

Ще извършим и първоначална самооценка, за да разберем увереността, способностите и пропуските в знанията във връзка с активизма. По този начин участниците ще разберат как, в лично качество, следващите 9 сесии могат да бъдат приложени към техните индивидуални обстоятелства. Тази самооценка ще се използва за установяване на базовото ниво на познания и разбиране на гражданското участие.

Методика стъпка по стъпка

Стъпка 1. (25 мин.) Въведение и проверка;

- (5 мин.) Представяне на програмата и начина на провеждане на обучението (вж. по-горе);
- (3 мин.) Представяне на целите на обучението и на сесията (вж. по-горе);
- (3 мин.) Представяне на екипа на обучителите;
- (14 мин.) Помолете участниците да се представят, като кажат
 - своите имена;
 - с какво се занимават (учат/работят и др.);
 - имат ли опит в дейности, свързани с активизъм.
- (онлайн - ако нямате достатъчно време, помолете ги да пишат в чата).

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

9

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

Стъпка 2. (20 мин.) Игра за опознаване.

Опция 1: Игра „Мисията невъзможна“

Дайте на участниците няколко задачи за кратък срок от време и ги помолете да ги направят заедно. След като времето изтече, те трябва да представят резултата.

Възможни задачи:

- Направете общо селфи;
- Напишете хайку за активизма
- Пребройте на колко езици се говори в групата;
- Открийте какво можете да правите безплатно в района, в който се намирате в момента.

Съвет: Винаги възлагайте повече задачи, отколкото смятате, че могат да изпълнят, просто бъдете креативни!

Опция 2: „2 истини и 1 лъжа“

Всеки участник трябва да си намисли 3 факта за себе си, като само 2 са наистина свързани с него, а един може да бъде фалшив или да не е свързан с него. Помолете всеки да изброи фактите, а другите трябва да познаят кой е лъжа. Ако правите това онлайн, можете да поускате от тях да напишат отговорите в чата.

Стъпка 3. (15 мин.) Какво знаете за активизма?

- Формуляр за самооценка (част 1);
- Най-добре би било да преведете въпросите на езика на обучението и да използвате [Google Form](#)⁷ (или подобен) за събиране на отговорите, за да може да ги сравните с окончателната самооценка в сесия 10 и да документирате отговорите дигитално.

Въпроси за самооценка

Оценете отговора си по скалата от 1 до 5, където 1 е най-лошата, а 5 - най-добрата оценка.

1. Запознат съм с активизма.
2. Аз съм активен член на обществото.
3. Знам какви са моите ценности и кои теми са важни за мен.
4. Знам кои са заинтересованите страни и мога да ги картографирам в моята общност.
5. Мога да се грижа за своите нужди и за нуждите на групата, с която работя.
6. Запознат съм с различни тактики за водене на кампании.
7. Наясно съм, че изграждането на кампания отнема време.
8. Разпознавам добрите послания, които да ме мотивират да действам.
9. Запознат съм с термина „поляризация“.

7 <https://www.google.com/forms/about/>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

10

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

10. Знам, че при управлението на кампаниите хората могат да имат различни роли.
11. Мотивиран ли съм да променя нещо в моята общност.
12. Запознат съм с концепцията за активизъм.
13. Мога да разработвам кампании заедно с други поддръжници.

Стъпка 4. (15 мин.) Какво представлява активизмът?

- Мозъчна атака
 - Попитайте участниците какво според тях е активизъм или кои ключови думи се свързват с него и запишете отговорите на флипчарт/инструмент за съвместна работа онлайн;
 - Преди да запишете отговорите на въпроса, не забравяйте да проверите дали участниците разбират казаното и, ако забележите някакви съмнения, опитайте се да перифразирате с по-прости думи;
 - Не искайте от участниците да ви дадат определение, а само някои идеи или ключови думи;
 - След мозъчната атака, представете определението, но не забравяйте да изясните, че е добре някой да има сходно или различно мнение, тъй като активните действия са лично преживяване, което зависи от контекста и индивидуалните обстоятелства на лицето и варира през различните етапи от живота на участниците.

Някои определения за активизъм

Активизмът (или застъпничеството) се състои в усилия за насърчаване, възпрепятстване, насочване или намеса в социални, политически, икономически или екологични реформи с желанието да се направят промени в обществото към възприемано по-висше благо.⁸

Моето определение за активизъм е... практиката да разглеждам даден проблем, независимо какъв е той, като оспорвам онези, които са на власт (Анджали Апагурай, активист в областта на климатичната справедливост)⁹.

Активизмът означава колективни усилия за постигане на промяна от обикновените хора (Наръчник на активиста)¹⁰.

Стъпка 5. (30 мин.) Дейност – История на герой или история на жертва

Повторете дейността, описана в „Разбиране на историята, която безсъзнателно пазите за себе си като активист“¹¹. Тази дейност е насочена към активисти в областта на климата, но може лесно да бъде адаптирана към други форми на

⁸ <https://en.wikipedia.org/wiki/Activism>

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=zDVA7r7r0d0>

¹⁰ <https://activisthandbook.org/theory/what-is-activism>

¹¹ <https://www.youthforum.org/activism-inside-out/understanding-the-stories-you-unconsciously-hold-about-yourself-as-an-activist>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

11

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

активизъм. Целта е участниците да започнат да разсъждават върху своята история и да мислят извън рамките.

Те трябва

1. Да отбележат изреченията, които се отнасят за тях;
2. Да обсъдят историята на героя и жертвата;
3. Да отговорят заедно на въпросите за самооценка.

Стъпка 6. (15 мин.) Разбор

- Попитайте участниците какво впечатление им е направила предишната дейност
- След тази сесия ги помолете да си помислят за 2 неща, които са научили днес (в зависимост от времето и колко разговорлива е групата, можете да направите това в кръг или да го запишете на листчета (прилага се за онлайн и присъствено обучение).

Подготовка и материали

За тази сесия би било добре да се предоставят визуални материали като PPT/Miro и др., хартия за флипчарт, маркери, листове за писане на участниците (ако не са налични лаптопи/телефони).

Стъпка 5 следва да се коригира, така че да продължи общо 30 минути. Предложената дейност в оригиналната версия е предназначена за физически лица и няма ограничение във времето.

Допълнителни ресурси

- Какво можете да направите, за да промените нещата?¹²
- Стълба на участието¹³
- Наръчник на активиста¹⁴

Съвет за учителя(-ите)

Не се колебайте да пропуснете някои от стъпките на сесията или да промените някои от предложените дейности, стига все пак да постигате целите на сесията.

12 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-1/what-can-you-do-to-change-things/what-can-you-do-to-change-things-2/>

13 <https://www.trainerslibrary.org/ladder-of-youth-participation/>

14 <https://activisthandbook.org/theory/what-is-activism>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Сесия 2

Откриване на своя страст, следване на собствена кауза

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Защо изобщо да го правим?

Продължителност: 120 минути

Цели

- Защо е важно да разбираме „Защо?“ (целта);
- Очертаване на ценностите на участниците;
- Визуализиране на идеята за промяна на участниците;
- Превръщане на идеите в думи;
- Обмяна на идеи и възгледи с други участници.

Описание

Сесия 1 беше насочена към проучване на концепцията за активизъм. Целта на сесия 2 е проучване на вашата цел. Важно е да разберете кои теми са важни за вас, как те се пресичат, как да формулирате мисленето си по определени въпроси, как да разберете и проучите какво е заложено на карта, как да решите какви решения подкрепяте и как да обедините цялото си мислене, за да определите целта си и да намерите посоката, в която да се движите.

Методика стъпка по стъпка

Стъпка 1. (10 мин.) Въведение и проверка

Стъпка 2. (15 мин.) Защо е важно да имаме цел

- Обяснете, че ако представите ясна цел за вашия проект или кампания, хората около вас ще се асоциират с тази идея и ще бъдат по-склонни да се вслушат във вас и да се присъединят към усилията ви;
- Предлагаме ви да представите казаното от Саймън Синек в „Започнете със **защо** – как великите лидери вдъхновяват действия“¹⁵. Накарайте участниците да мислят за ситуации, в които някой им обяснява „защо“, и такива, в които не им дава такова обяснение. Можете да направите това като групова дискусия, като използвате следните податки:
 - Как реагирате, когато ясно ви бъде представено „защо“?

15 https://www.youtube.com/watch?v=u4ZoJKF_VuA&ab_channel=TEDxTalks

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

- Има ли разлика между обучителна сесия, на която дневният ред е обяснен, и сесия в училище/университет, когато няма ясна цел и сами трябва да напасвате нещата в хода напред? Къде сте по-мотивирани да слушате?
- Кога за последен път търсихте консултация онлайн? Прослушахте ли я от самото начало или първо потърсихте дали има решение на вашия проблем или каква е крайната цел и едва след това прослушахте от самото начало?

Стъпка 3. (65 мин.) Как да открия своето „защо“

3.1 (20 мин.) Определяне на ценностите

- Всеки участник получава лист с ценности;
- Кажете им да ги прочетат и да отбележат всички ценности, които звучат поне по някакъв начин добре и са в някаква степен важни за тях (инстинктивно);
- След като приключат, помолете ги да изберат само около половината от тях и да помислят дали тези, които звучат подобно, наистина са сходни (участниците могат да започнат втората стъпка по различно време, ако не приключат предишното упражнение едновременно);
- Повторете предишната стъпка;
- Сега участниците трябва да разполагат с не повече от 5-20 ценности;
- Помолете ги да изберат 2-3 от тях, които смятат за ключови и до 5, които са наистина важни.
 - Предложение за домашна работа: Подредете последните няколко ценности по значимост. Трудно е да се каже какво е по-важно между, например, вашите приятели и вашето семейство. За да ви помогнем да решите, можете да си представите сценарий, при който тези две ценности са в противоречие (напр. 25-ият рожден ден на най-добрия ви приятел и 50-ият рожден ден на един от родителите ви се падат на един и същи ден). Това е трудно упражнение, но ако успеем да го направим, ще можем да вземаме по-бързи и по-добри решения въз основа на нашите ценности, когато имаме нужда, и няма да се чувстваме толкова виновни или притиснати от необходимостта да изберем, защото ще знаем защо избрахме това решение, дори и ако е било трудно да го направим.

3.2 (5 мин.) Какъв е залогът

- Помолете участниците да помислят сами и да запишат какво би било заложено на карта в света, ако тези ценности бъдат пренебрегнати от тях самите или от обществото като цяло. Какво би се променило? Как това би повлияло на вашия живот и на този на хората около вас? Как това би се отразило на най-уязвимите хора във вашата общност?

3.3 (20 мин.) Откриване на визията за промяна

- Следвайте упражнението „Намиране на визията за промяна“¹⁶;

16 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-1/what-can-you-do-to-change-things/finding-your-vision-for-change/>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

- Кажете на участниците да си припомнят предишните упражнения, за да отговорят на тези въпроси;
- Предлагаме на участниците да запишат своята визия.

3.4 (20 мин.) Идентифициране и формулиране на проблема

- Можете да базирате тази част на „Изясняване на проблемите, които ви вълнуват, и на промените, които искате да видите“¹⁷;
- Опишете (чрез примери) разликата между проблема и промяната, която искате да видите (вж. линка на статията по-горе);
- Участниците разсъждават върху промяната, която искат да осъществят; могат да работят по двойки, предизвиквайки идеите на другия;
- Ако имат време, могат да прецизират проблемите и промяната, може да обедините две двойки в тази част, така че участниците да работят в групи от по 4-ма.

Стъпка 4. (15 мин.) Споделяне

- Всеки участник може да сподели (ако има време) своята кратка „история“:
 - 1-3 ценности, които са най-важни за мен;
 - Какво е заложено на карта, ако ги пренебрегнем (едно изречение);
 - Какъв е проблемът, който ме интересува, и каква малка промяна искам да видя.

Стъпка 5. (15 мин.) Разбор

- Както е описано в „Обща информация“ под „Разбор“.

Подготовка и материали

Трябва да разпечатате (или с негова помощ да изготвите подобен онлайн инструмент) „Списък с ценностите“, който ще намерите в папката с допълнителни материали¹⁸. Също така ви предлагаме да прегледате внимателно посочените ресурси, които също се използват и споменават в текста по-горе:

- Изясняване на проблемите, които ви вълнуват, и на промените, които искате да видите¹⁹;
- Намиране на визията за промяна²⁰.

17 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-1/what-can-you-do-to-change-things/working-out-what-issues-you-care-about-and-what-change-you-like-to-see/>
 18 <https://drive.google.com/drive/folders/1nWoGvJOdYZwaTa2GQj3vmlSlhbhF7SEf>
 19 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-1/what-can-you-do-to-change-things/working-out-what-issues-you-care-about-and-what-change-you-like-to-see/>
 20 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-1/what-can-you-do-to-change-things/finding-your-vision-for-change/>

**Мрежата
на
активистите**

програма за
обучение от 20
часа

Съвет за учителя(-ите)

Когато определяте ценностите, е важно в крайна сметка да няма прекалено много ценности (ако те не могат да решат) или твърде малко ценности, като напр. само ценности, които много от нас споделяме (семейство, приятели и др.). По този начин можем да говорим за това какво е важно за тях, а не за всички, за да постигнем промяна (устойчиво развитие, равенство и др.).

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Сесия 3

Общността и разбиране на средата

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Картографиране на заинтересованите страни

Продължителност: 120 минути

Цели

- Картографиране на заинтересованите страни, които оказват влияние върху вашия проблем;
- Разбиране на това как различните заинтересовани страни могат да подкрепят вашата кауза;
- Подготовка на няколко примера за това как да общувате със заинтересованите страни, за да постигнете целите си.

Описание

Вие не сте единственият участник в играта и промяната в света сама по себе си не е възможна. Разберете кой какво прави по въпросите, които ви вълнуват, и как те оказват влияние. Научете за проблемите, пред които са изправени членовете на вашата общност, запознайте се с вдъхновяващи примери за това как хората са успели да реализират идеите си за промяна в рамките на демократичните процеси и разберете къде се вписват в променящата се среда на проблема, който ви вълнува.

Методика стъпка по стъпка

Стъпка 1. (10 мин.) Въведение и проверка

Стъпка 2. (10 мин.) Начални действия

Идентифицирали сте проблем, по който искате да предприемете действия. За щастие, вероятно не сте единственият, който е запален по тази кауза. Вместо да започнете процеса от нулата, опитайте се да разберете кой друг води кампания по същия проблем във вашия район. Общите ви усилия ще бъдат много по-силни и въздействащи, отколкото ако сте сами. Освен това можете да се възползвате от знанията и опита на другите, така че да не се налага да започвате отначало.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

За въвеждането можете да почерпите вдъхновение от Тами Дей²¹, където тя обсъжда значението на изграждането на мрежи и връзки в рамките на дадена общност, за да се извлече полза от по-голямото благо. Обяснява се, че социалният капитал, който е мрежата от взаимоотношения и добра воля между хората, е от решаващо значение за напредъка на общностите. Текстът също така предоставя няколко начина за изграждане на взаимоотношения и създаване на връзки, като например как да се чувствате комфортно при представяне, да създавате репутация за надеждност и упорит труд, да казвате „да“ на поканите, да се фокусирате върху общността, да изразявате благодарност, да връщате услуги и да каните други да участват. В текста се подчертава, че изграждането на взаимоотношения и социален капитал отнема време, но в крайна сметка води до по-малко вътрешни борби, повече сътрудничество и по-голям успех при решаването на проблемите на общността.

Стъпка 3. (90 мин.) Заинтересовани страни

Заинтересованите страни са всички хора/групи/организации, които са засегнати положително или отрицателно от проект/инициатива/политика/организация. Така че като цяло това е всеки, който е засегнат и то не непременно пряко. От този момент нататък до разбора ще се работи в групи. Приемливо е да използвате едни и същи групи за цялата сесия, стига на по-късен етап те да работят заедно по проекта или да имат сходни идеи. Задачите са съставени така, че да надграждат една върху друга.

3.1 (15 мин.) Кои са те?

Първо трябва да разширим кръгозора си. Знаем ли кои са потенциалните заинтересовани страни, които са свързани с нашата мисия? Къде да започнем да ги търсим? Може да потърсите проблема във вашата общност в Google, в социалните медии, в новинарските платформи, да запитате в социалните медии и т.н. Отделете няколко минути и, разделени на малки групи, първо обяснете накратко на другите в групата каква е мисията ви и след това си помогнете взаимно да намерите колкото се може повече заинтересовани страни за всички вас. Не се ограничавайте. Вероятно повече хора са засегнати от това, за което се отнася вашата идея, отколкото предполагате. Не забравяйте да ги запишете.

3.2 (25 мин.) Картографиране на заинтересованите страни

Сега, след като знаете за някои от тях, трябва да ги оцените според това доколко е вероятно да ви помогнат да постигнете целите си и в каква степен могат да ви помогнат. За тази цел използвайте упражнението „Картографиране на вашата общност“²².

21 <https://www.nebcommfound.org/news/build-your-social-capital-and-build-your-community/>

22 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/mapping-your-community/>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

3.3 (10 мин.) Вашият избор

След като вече сте набелязали заинтересованите страни, решете с кои от тях искате да се свържете, за да видите дали може да си помогнете взаимно. Започнете с горния десен ъгъл на инструмента, който използвахме при предишното упражнение, и изберете няколко заинтересовани страни. Оградете ги в кръг или ги подчертайте с маркер. Може би те са основните потенциални партньори, но не забравяйте да проучите дали има някакъв потенциал и при хората от долния десен ъгъл и не забравяйте да проследите поведението на членовете от горния ляв ъгъл по време на вашата кампания.

3.4 (20 мин.) Как могат да помогнат?

Всеки участник записва в мълчание колкото може повече примери за това как избраните заинтересовани страни биха могли да помогнат. След това направете обсъждане в рамките на групите или с някой със сходни идеи и ги запишете.

3.5 (20 мин.) Комуникиране с тях

Въз основа на проучванията, направени при предишни упражнения, сега знаем кой има волята и силата да ни помогне и имаме някои идеи за това как те могат да ни помогнат да постигнем целта си. Това, което е важно за вас, вероятно е важно и за тях. Напишете писмо, в което първо обяснявате какво е важно за вас и къде виждате проблем с това във вашата общност. След това обяснете какво харесвате в тяхната работа и как тя се свързва с вашата мисия. Накрая опишете кои биха били пресечните точки на вашето сътрудничество и как бихте могли да се насърчавате взаимно и защо смятате, че това би направило света по-добро място. Сега разполагаме с писмо, което да изпратим на някого, с когото считаме, че можем да си помогнем взаимно да превърнем този свят в по-добро място.

Стъпка 4. (10 мин.) Разбор

- Както е описано в „Обща информация“ под „Разбор“
- Не забравяйте да попитате участниците как ще използват писмото и да ги помолете да бъдат възможно най-конкретни.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Подготовка и материали

Ще трябва да изготвите (или да разпечатате от допълнителните материали²³) „карта на силата“, която участниците ще използват. Още полезна информация и упражнения, използвани по-горе, можете да намерите тук:

Изграждане на социалния капитал и изграждане на вашата общност²⁴ от Тами Дей

Съвместна работа за постигане на промяна: Защо да осъществим промяната заедно?²⁵

Кой води кампания по Вашия въпрос?²⁶

Картографиране на вашата общност²⁷

Съвет за учителя (-ите)

В рамките на вашето обучение може да имате групи от хора, които желаят да работят по една и съща идея от самото начало, както и отделни лица. За работа в малки групи е най-добре в тях да има поне 3-ма участника. За да постигнете това, може да обедините хора със сходни идеи и те все пак да могат да се подкрепят взаимно през целия процес.

23 <https://drive.google.com/drive/folders/1nWoGvJOdYZwaTa2GQj3vmLslhbhF7SEf>

24 <https://www.necommfound.org/news/build-your-social-capital-and-build-your-community/>

25 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/working-together-to-achieve-change-why-make-change-together/>

26 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/who-is-campaigning-on-your-issue/>

27 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/mapping-your-community/>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Сесия 4

Здравословен активизъм: Грижа за себе си и за другите

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Оценете какво правите

Продължителност: 120 минути

Цели

- Обмисляне на основната необходимост от грижа за себе си
- Разбиране какво е благосъстояние и защо е важна грижата за себе си/групата.

Описание

Вие сте активист, но можете да бъдете ефективни само ако се грижите за себе си и за хората около вас. Умората на активистите е реална и засяга всички нас. Да се борим за своята кауза и да не виждаш напредък е тежко, така че нека разберем как можем да измерваме успеха си, да възнаграждаваме себе си и другите, когато постигнем пробив и да се уверим, че разбираме как натискът от това да бъдем активисти засяга нас самите и другите.

Методика стъпка по стъпка

Стъпка 1. (10 мин.) Въведение и проверка

Стъпка 2. (15 мин.) Индивидуално обмисляне

1. Помолете участниците да съставят списък с условията, от които се нуждаят, за да се чувстват добре и продуктивни в ежедневните си дейности – училище/ работа/свободно време/доброволческа дейност и др.;
2. Помолете ги да ги запишат на лист/цифров носител.

Стъпка 3. (30 мин.) Работа в малки групи

Помолете участниците да дискутират в малка група, като отговарят на следните въпроси:

- Какво представлява благосъстоянието и грижата за самия себе си?
- Какво представлява грижата за самата група?
- По какъв начин тя е свързана с активизма?
- Какво можем да направим, за да се грижим за себе си, когато сме активисти?

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Стъпка 4. (25 мин.) Представяне на дискусията в малките групи

Всяка група трябва да представи резултатите от дискусията (макс. 3 минути на група). След представянето ги попитайте как дискусията им е свързана със списъците с условия, които са изготвили в началото на сесията.

Стъпка 5. (25 мин.) Теоретично представяне на това какво е групова култура, как се провеждат добри срещи и се вземат решения в групи

По-долу са представени предложения за това как да структурирате теоретичното представяне на тези 3 теми и да ги поставите на масата, тъй като те могат да спестят много време, енергия и мотивация.

1. Информация за груповата култура

- Каква е вашата „групова култура“? Всяка група, включително семействата, организациите и колективите, има своя собствена доминираща култура;
- За бъдещите активисти е важно да знаят, че не са сами и че промяната на света е по-добра, ако я правим заедно (повече информация по този въпрос ще бъде дадена в сесия 7), което означава, че те ще трябва да работят в групи/екипи;
- Групите/екипите имат своите етапи в процеса - формиране, борба, нормиране, изпълнение и разпадане - [Етапи в развитието на екипа по Тъкман](#)²⁸;
- Когато започвате нова група или дори в рамките на по-установени групи, отделете време да проведете разговор с всички членове, за да обсъдите културата, която искате да създадете. За да улесните тази дискусия, можете да следвате прост процес от пет стъпки:
 - Помислете за упражнение, което да позволи на хората да пристигнат в груповото пространство. Това може да бъде игра или нещо забавно, което спомага да се разчупи леда;
 - Помолете всички да си помислят за момент, в който са се чувствали наистина добре дошли и са били част от група, в която са могли да се развиват.
 - Съберете всички на пленарно заседание и ги помолете да споделят какви спомени са им дошли наум;
 - Помолете хората да сформират малки групи и да обмислят споделеното. Какви основни принципи бихте искали всички да се следват от групата?
 - Приканете хората да споделят как според тях е протекъл разговорът и да се споразумеят каква трябва да бъде вашата култура.
- След като сте се споразумели за това каква култура искате да има вашата група, уверете се, че се ангажирате да практикувате тази култура. Повече ресурси са на разположение в [групова култура](#)²⁹.

²⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/Tuckman%27s_stages_of_group_development

²⁹ <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/group-culture/>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

2. Информация за доброто провеждане на срещи

- Попитайте хората от какво имат нужда – най-добрият начин да гарантирате, че една среща отговаря на нуждите на всички присъстващи, е просто да попитате хората от какво имат нужда. Можете да направите това, като изпратите електронно писмо или анкета преди датата на срещата. Хората могат да ви уведомят, ако имат нужда от време за размисъл, жестомимичен превод, писмен превод, достъпност за инвалидни колички и т.н. И един наистина добър съвет е да се определи модератор за срещата и да се гарантира, че срещата се провежда навреме и съгласно дневен ред.
- Съвети за добри онлайн срещи:
 - Бъдете кратки (максимум 1 час);
 - Определете лице, което да управлява техническата част – например да организира групи за почивка и да осигурява възможност за участие в срещата;
 - Презентациите да бъдат кратки и предварително да се изпращат материалите за четене, ако има много информация за споделяне;
 - Използвайте стаите за почивка за групови дискусии по двойки или по-малки групи, така че всеки да има възможност да говори;
 - Експериментирайте с интерактивни презентации на Powerpoint или бели дъски на Google, така че хората да могат да осъществят виртуален брейнсторминг.
- Допълнителни ресурси са достъпни на: [добро провеждане на срещи](https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/running-good-meetings/)³⁰.

3. Информация за вземането на решения в групи

- Не е лесно, дори ако групата има една и съща цел. Използвайте отворен процес на вземане на решения, при който се постига баланс между вземането на решения с консенсус и вземането на по-маловажни решения от лица, ръководещи конкретни аспекти на вашата кампания;
- Вземането на решения с консенсус се случва, когато дадено решение се взема само когато всички хора в групата го приемат. То помага на групите да споделят властта, да изградят силна общност и да вземат по-добри решения, като вземат предвид мнението на всички.
- Налице е вземане на решение с мнозинство, когато дадено решение се взема, ако мнозинството от членовете на групата са съгласни с него. Това може да бъде полезно, когато някои въпроси са много поляризиращи и спорни. Въпреки че е важно да се опитаме да намерим допирни точки, ако няколко души със силни мнения блокират групата да предприеме действия, тогава вземането на решение с мнозинство може да бъде правилно;
- Важно е модераторът да се вслушва активно в това, което всеки казва, и да се опита да гарантира, че техните гледни точки са отразени в решенията. Помнете: понякога ще бъде лесно да се постигне споразумение. В други случаи може да се наложи да се върнете, за да проучите въпроса отново и да излезете с нови предложения, преди да постигнете съгласие;

30 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/running-good-meetings/>

- За да можете да вземате решения заедно, ще ви е необходимо доверие. Добрата новина е, че ако вече сте свършили работата по изграждане на силни взаимоотношения, развиване на положителна групова култура и ангажиране на всички със силна, споделена визия, ще разполагате с това доверие, готово за момента, в който дойде време да вземате решения;
- Повече ресурси са на разположение на: вземане на решения в групи³¹.

4. В края на представянето не забравяйте да го свържете с благосъстоянието на лицата и групите, тъй като негативната групова култура може да насърчи разочарованието, тревожността и липсата на търпение.

Стъпка 6. (15 мин.) Разбор

Активистите и създателите на социални промени обикновено работят твърде много. Едно проучване установи, че 10-50 % от профсъюзните активисти и активистите за мир са преживели професионално изчерпване, а до 87 % от активистите за мир са се отказали от активизма в рамките на шест години след началото на дейността си. За да сте сигурни, че няма да прегорите или за да гарантирате, че вашата група няма да се чувства претоварена от задачите, които са си поставили, е важно да се полагат самостоятелни и колективни грижи.

Използвайте някои от тези идеи, за да разработите свой собствен план за самостоятелни грижи:

- Ограничете часовете за активизъм и изключете всички канали за комуникация извън тези часове;
- Посветете цял час за обедна почивка и избягвайте да прибързвате с нея, докато работите;
- Бъдете реалисти по отношение на броя задачи, които имате;
- Отделяйте време за други дейности, които ви харесват и които могат да ви освободят и разсеят (спортуване, прекарване на време с приятели).

Използвайте някои от тези идеи, за да разработите план за колективни грижи на вашата група:

- Бъдете наясно с всички чувствителни въпроси или теми, за които може да е необходимо задействане на предупреждение;
- Бъдете наясно с всички важни проблеми, които се случват в личния живот на вашите колеги и които може да изискват тяхното внимание или да повлияят на живота или работата им;
- Уважавайте колегите си, когато ви кажат, че трябва да бъдат офлайн;
- Научете се да отказвате и дайте възможност на другите да сигнализират за неразумни очаквания и срокове;
- Говорете ясно за всички нерешени проблеми с отделен член на екипа;

31 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/decision-making-in-groups/>

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

- Ограничете каналите за комуникация за работа; не използвайте FB чатове и Whatsapp за текущи работни разговори;
- Отделете 10 минути в началото на разговора, за да наваксате с житейската и личната информация за члена на екипа, с който разговаряте.

Подготовка и материали

По-долу са представени някои допълнителни ресурси, които могат да бъдат полезни. Можете да решите дали искате да ги споделите с групата или да им ги дадете за четене като домашна задача.

- Самостоятелни и колективни грижи³²;
- Включване на наученото във вашия активизъм³³.

Съвет за учителя (-ите)

На този етап трябва вече да познавате по-добре вашата група и да можете да предвиджате времето, необходимо за дискусия/групова работа. Не се колебайте да аранжирате времето по съответния начин.

32 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/self-care-and-collective-care/>

33 <https://www.youthforum.org/activism-inside-out/integrating-what-you-learned-into-your-activism>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Сесия 5

Научете как да разработите вашата кампания

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Откъде да започнем

Продължителност: 120 минути

Цели

- Изграждане на основни познания за провеждането на кампании;
- Учене чрез практика: анализиране на съществуващите кампании;
- Разработване на идеи за бъдещи кампании;
- Научаване на различни тактики за провеждане на кампании.

Описание

Изготвянето на стратегия за постигане на желаната от вас промяна не винаги е лесно. За да разберем как можем да постигнем целите си, добре е да знаем какво вече съществува, кое е успешно и кое не, както и с кого разговаряме, за да можем да съобщим проблемите, които наистина ни вълнуват, на хората, които имат власт да ги променят.

Методика стъпка по стъпка

Стъпка 1. (10 мин.) Въведение и проверка

Стъпка 2. (30 мин.) Анализ на съществуващите кампании

Участниците работят в малки групи. На всяка група се възлага по една кампания. Всяка група трябва да обмисли:

- Как започва тази кампания;
- Какъв проблем се опитва да разреши кампанията;
- Кой е основният проблем;
- Кои са заинтересованите страни;
- Каква е конкретната цел на кампанията;
- Какви тактики се използват;
- Какво е основното им послание и как да се предаде;
- Какви са ролите, необходими за провеждането на дадена кампания.

Поканете участниците да направят проучване и да проверят какво могат да намерят за кампанията не само на официалната страница.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

30

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

Някои от примерите за кампании са:

- Забрана за неплатените стажове³⁴
- Петъци за бъдещето³⁵
- Свободни периоди³⁶
- Животът на чернокожите е от значение³⁷

Стъпка 3. (25 мин.) Представяне на анализа за кампанията на всяка група

- Максимум 4-5 мин. на група;
- Оставете време за въпроси и коментари.

Стъпка 4. (20 мин.) Идея за бъдещи кампании

Помолете участниците да посочат това, което са записали като техен проблем в стъпка 3.4 от втората сесия и им кажете да го прегледат още веднъж и да бъдат възможно най-точни във формулировката си. Прецизирайте проблемите и промяната.

Стъпка 5. (20 мин.) Тактики за провеждане на кампании

- Предоставете списъка с тактиките за провеждане на кампании³⁸ (напр. децентрализиран масови действия, стачки, политически кампании и др.) на участниците като разпечатка/дисплей на проектора/PPT и ги помолете да ги прочетат накратко. След като са готови, попитайте дали има някои от тези тактики, които изобщо не са им познати и ги разяснете.
- Вземете различни проблеми от предходната стъпка и попитайте участниците какви тактики ще използват за този конкретен проблем и защо. Това упражнение може да се извърши в малки групи, за да се осигури по-добро взаимодействие, особено ако групата е по-голяма.

Стъпка 6. (15 мин.) Разбор

- Попитайте участниците в кои тактики според тях е най-възможно да участват;
- Помолете участниците да помислят за 3 неща – нещо, което им е харесало, нещо, което не им е харесало, и нещо, което биха подобрили от сесията;
- Помолете ги да ги напишат на листчета/гъската и анализирайте обратната информация. Ако е възможно, променете някои части в следващите сесии, за да отговорят на техните учебни потребности.

34 <https://www.youthforum.org/collective-complaint-on-unpaid-internships>

35 <https://fridaysforfuture.org/>

36 <https://www.freeperiods.org/>

37 <https://blacklivesmatter.com/>

38 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-4/campaign-tactics-pros-and-cons-of-each-where-they-fit-in-a-strategy/>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Подготовка и материали

За тази сесия ще ви трябват листчета и гъска (реална или виртуална), напишете или разпечатайте предварително въпроси, разпечатайте тактиките.

Съществуват множество страхотни набори от инструменти, които обясняват кой работи по застъпничеството и провеждането на кампании, и в случай че се нуждаете от повече информация, предлагаме да прочетете следните ресурси:

- [Определяне на цел на кампанията](#)³⁹
- [Набор от инструменти за застъпничество на УНИЦЕФ](#)⁴⁰
- [YFJ - Наръчник за застъпничество](#)⁴¹

Съвет за учителя(-ите)

Можете да изберете други примери за кампании, които са по-подходящи за вашата местна действителност.

39 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-3/setting-a-campaign-objective/>
40 <https://www.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2019/03/Youth-Advocacy-Toolkit.pdf>
41 <https://www.youthforum.org/files/220201-Advocacy-Toolkit.pdf>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Сесия 6

Предприемане на действия (Част 1): Изграждане на кампания

Как го направим

Продължителност: 120 минути

Цели

- Осъзнаване на някои рискове при провеждането на кампании;
- Готовност за подготовка за някои рискове при провеждането на кампании;
- Преминване от първоначалната идея към цялостна кампания (от „причините“ до „начините“).

Описание

Каква е вашата кампания? Вече сте намерили своята кауза, но ако искате да направите нещо по въпроса, трябва да изградите кампания. Независимо дали започвате нещо сами или се присъединявате към други, ще трябва да се научите как да постигнете желаното въздействие чрез учене чрез практика и дори неуспех. И това е добре. Научете кои инструменти могат да се използват, включително различни методи за гражданско участие. Как планирате тези дейности? Какво трябва да имате предвид? Кои методи работят най-добре във всяка ситуация? Именно тук ще разгледаме тези практически аспекти.

Методика стъпка по стъпка

Стъпка 1. (10 мин.) Въведение и проверка

Стъпка 2. (20 мин.) Въвеждаща информация: Опасности и управление на риска

Помолете участниците да изброят поотделно и мълчаливо на хартия няколко риска и опасности при подготовката и реализирането на дадена кампания според тях. След това ги помолете да ги представят и се уверете, че сте ги записали и групирани. Накрая гласувайте за най-вероятните и плашещите. Ако имате малък брой участници, можете да поискате от тях да отбележат тези, за които гласуват, с маркер. Ако имате голяма група или онлайн участници, можете да гласувате чрез вдигане на ръка. Накрая обсъдете тези, които според участниците са най-плашещите или е най-вероятно да се случат.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Стъпка 3. (45 мин.) Моята кампания

Използвайте работния лист „Моята кампания“ от допълнителните материали⁴². В идеалния случай участниците трябва да го попълнят поотделно, но ако е възможно, следва да бъдат разделени на малки групи със сходни цели, така че да могат да се подкрепят взаимно в рамките на процеса. Напомнете им какво вече е направено и какво предстои. Участниците трябва да започнат да мислят за цялостна кампания, свързана с тяхната кауза, и да се опитат да попълнят работния лист във възможно най-голяма степен. Ще има време да го редактирате по-късно.

Стъпка 4. (30 мин.) Споделяне

Някои участници споделят (ако има време) своите работни листове. Помолете някои от тях да го направят и насърчете дискусия и обмен на идеи. Също така е добре, ако участниците са работили заедно, да представят работата си в групите. Целта е участниците да споделят и обсъждат толкова различни идеи, за колкото имате време, така че да могат да се запознаят с още идеи или да получат обратна информация, за да подобрят своите.

Стъпка 5. (15 мин.) Разбор

- Както е описано в „Обща информация“ под „Разбор“.

Подготовка и материали

Освен работния лист „Моята кампания“ и обичайните материали, които са изброени в общата информация, не се нуждаете от нищо специално. Допълнителни познания могат да бъдат намерени на връзките, изброени по-долу. Последните две са конкретни, но наистина полезни, ако не сте запознати с темата в първото упражнение.

- Етапи на стратегията⁴³
- Тактики за провеждането на кампании⁴⁴
- Стратегия на кампанията⁴⁵
- Видове рискове⁴⁶ (отнася се само за застъпничеството, да не се обобщава)
- Рискове при застъпничеството - полезно⁴⁷ (отнася се само за застъпничеството, да не се обобщава)

42 <https://drive.google.com/drive/folders/1nWoGvJOdYZwaTa2GQj3vmLslhbhF7SEf>

43 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-3/strategy-stepping-stones/>

44 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-4/campaign-tactics-pros-and-cons-of-each-where-they-fit-in-a-strategy/>

45 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-3/campaign-strategy/>

46 <https://www.careemergencytoolkit.org/topics-issues/2-advocacy/8-criteria-for-deciding-to-engage-in-advocacy/8-2-assessing-risks-of-advocacy/>

47 <https://www.share4rare.org/library/share4rare-toolkit-patient-advocacy/risks-advocacy>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Съвет за учителя(-ите)

Заслужава си да се спомене, че нещата отнемат време и трябва да се отдели време за размисъл и разсъждение, преди да се премине към действие. Предвид всички кризи, пред които сме изправени, често сме склонни да действаме незабавно, без да обмисляме действията си. Важно е да се намали този натиск от самото начало и да се действа трезво.

Домашна работа

Отбележете най-плашещите и най-вероятните ситуации от Стъпка 2 в [Google Form](#)⁴⁸ и помолете участниците да помислят и да запишат някои решения за тях. По този начин всички участници получават отговорите от всички останали участници и това е голяма база от знания, изградена на партньорска основа.

48 <https://www.google.com/forms/about/>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Сесия 7

Предприемане на действия (Част 2): Изграждане на мрежа

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

С кого правим това

Продължителност: 120 минути

Цели на сесията

- Изготвяне на списък с потенциални поддръжници и сътрудници;
- Изготвяне на текст(-ове) за набране/събиране на поддръжници
- Изготвяне на органиграма за вашата кампания.

Описание

Знаете за какво става въпрос, но е важно да създадете свой собствен уникален начин за ангажиране с проблема, по който искате да проведете кампания. Трябва да изградите своя собствена мрежа от експерти, партньори и организации. По време на тази сесия ще разберем как да намерим други хора, които да се присъединят към нас, как да събираме подкрепа и как да организираме себе си и групите.

Методика стъпка по стъпка

Стъпка 1. (10 мин.) Въведение и проверка

Стъпка 2. (50 мин.) Намерете други, които да се присъединят към вас

2.1 (10 мин.) От кого се нуждаете/кого искате?

Групирайте участниците, които са избрали сходен проблем, по който да работят за своята кампания, и обмислете какъв вид хора биха могли евентуално да ги подкрепят или да се присъединят към тях и как биха допринесли за кампанията им.

2.2 (40 мин.) Как да говорите с тях/да ги убедите? (същите групи както по-горе и до стъпка „Разбор“)

Направете упражнението, което направихте в края на стъпка 2 от сесия 3. Сега, когато научихме няколко неща по пътя, който извървяхме, е време да го прецизираме.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

Запитайте се какво кара евентуалните ви поддръжници или колеги да застанат до вас за вашата кауза (не забравяйте „картата с ценностите“ и „започнете със защо“) и обединете тези причини, за да изготвите кратък, привличащ вниманието текст, с който да ги поканите да се присъединят към вашата кауза. Направете това за всяка целева група, ако имате време. Не забравяйте да добавите призив за действие и да посочите найстина лесен начин за връзка с вас ([Google Form](#)⁴⁹, телефон, работно време, да оставят имейла си, за да можете да се свържете с тях).

Призивът за действие (ПЗД) има за цел да предизвика незабавна реакция или да насърчи незабавна продажба. ПЗД най-често се отнася до използването на гуми или фрази, които могат да бъдат включени в сценарии за продажба, рекламни съобщения или уебстраници, принуждаващи аудиторията да действа по конкретен начин. Трябва да използвате възможно най-ясен ПЗД. Не пишете в листовката просто „Свържете се с нас“, с което да ги карате да търсят координатите ви някъде. Вместо това бихте могли да напишете „Обадете ни се на този номер от 9 до 18 часа и ни попитайте кога можем да се срещнем, за да се опознаем и да разберем какъв е потенциалът да направим нещо заедно“.

Отделете няколко минути по средата на сесията, за да насърчите участниците да говорят помежду си и да обсъдят своите решения, ако все още не си помагат взаимно по този начин.

Стъпка 3. (30 мин.) Самоорганизиране и изграждане на връзки

Индивидуално или в групите, в които ще работите след обучението, направете органиграма на хората, от които имате нужда, за да постигнете успех. Включете техния приоритет (напр. кого първо трябва да ангажирате?). Запишете как всеки от тях може да допринесе за вашата кампания. Можете да разделите тази задача на две или три отделни части, които да представляват развитието на вашия екип във времето. Може би първо ще ви трябват само двама от приятелите ви, но за конкретна цел, която идва по-късно, може би ще ви трябват още петима. Решете какъв вид хора (какво трябва (да са способни) да правят) и колко от тях ще са ви необходими.

Отделете няколко минути по средата на сесията, за да насърчите участниците да говорят помежду си и да обсъдят своите решения, ако все още не си помагат взаимно по този начин.

Стъпка 4. (15 мин.) Разбор

- Както е описано в „Обща информация“ под „Разбор“.

49 <https://www.google.com/forms/about/>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Подготовка и материали

Освен обичайните, не се нуждаете от специални материали, но предлагаме да гадете по-обширен пример или да го направите по ваш начин в тези части от текста, които са важни (убебелен шрифт в сесия 3, стъпка 3.5 + ПЗД), и органиграмата.

Съвет за учителя(-ите)

Тази сесия по някакъв начин се основава на сесия 3 и е предназначена да се изпълнява индивидуално или в малки екипи, ако те работят по една и съща идея/проект. В началото можете, ако сметнете за необходимо, да се позовете на текста от Тами Дей⁵⁰.

Идея: Ако имате време или като домашна работа, можете да поискате от участниците да изготвят листовка или публикация в социалните медии с посланието, което са формулирали (могат да използват Canva, PowerPoint или друг инструмент). Това е и нещо осезаемо, за да ги мотивира да продължат.

Идея: Ако имате време или като домашна работа, можете да поискате от участниците да доразвият своята органиграма. Започнете с изготвяне на списък със задачи, които смятате, че трябва да бъдат изпълнени, и за всяка от тях запишете: Кой е отговорен за това (това не означава, че те трябва да го направят, а че трябва да се уверят, че задачата е изпълнена), какво трябва да се постигне, до кога трябва да бъде изпълнено. Ако това са сложни задачи, насърчете участниците да ги разделят на по-прости, така че да е по-лесно да се види цялата картина и да се проследи.

50 <https://www.nebcommfound.org/news/build-your-social-capital-and-build-your-community/>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Сесия 8

Предприемане на действия (Част 3): Как посланието да бъде чуто и намиране на съюзници

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

АКТИВИЗЪМ И ДИПЛОМАЦИЯ

Продължителност: 120 минути

Цели

- Разбиране на разликата между активизъм спрямо дипломация и застъпничество;
- Осъзнаване на плюсовете и минусите на активизма спрямо дипломацията и застъпничеството;
- Осъзнаване на опасностите от поляризация.

Описание

Имате кампания. Съставихте посланието си. Знаете как искате да окажете въздействие, но как можете да използвате комуникациите, за да се възползвате от подкрепата на различни аудитории? Как да структурирате комуникациите си, как да откриете своя собствен глас? Не е лесно да се отличите от другите кампании, да се чуе посланието ви сред силния шум: трябва да разберем как да пробием и да предадем нашето послание. Трябва да разберем как да формулираме това, което имаме да кажем, и как да го фокусираме. Трябва да бъдем чути, но в същото време да накараме хората да се обединят, а не да ги разделяме.

Методика стъпка по стъпка

Стъпка 1. (10 мин.) Въведение и проверка

Стъпка 2. (35 мин.) Активизъм спрямо дипломация и застъпничество

2.1 (10 мин.) Въведение

Много добро описание на разликата е направено от Оливия Флавел⁵¹ от Американския институт по дипломация и права на човека:

„Активистът се определя като „лице, което твърдо вярва в политическите или социалните промени и участва в дейности като публични протести, за да се опита да осъществи това“. Като млад човек качеството на активист често е много по-малко

51 <https://usidhr.org/activism-vs-advocacy/>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

обременително, отколкото навлизането в света на застъпничеството. Защо? Застъпничеството се представя като много по-прецизна практика за разлика от активизма и в известен смисъл това е вярно. Да бъдеш застъпник е „публично да подкрепяш или предлагаш идея, развитие или начин за извършване на нещо“. Следователно под застъпник може да се разбира този, който изслушва, този със специализираните познания; а активистите са тези, които вдигат шум. Протести, шествия, събития, които оказват въздействие и карат хората да слушат – независимо дали искат или не.

Застъпниците са тези, които работят „в рамките на системата“, както беше споменато, това са хората, които работят с политиците и се опитват да се справят с проблемите по начин, който приканва хората да участват по-умерено. Както Ева Люис толкова красноречиво посочва:

„Да бъдеш активист означава да говориш. Да бъдеш застъпник означава да слушаш“

Застъпничеството навежда на мисълта, че да убедиш другите, че твоята кауза е достойна, често означава да изслушваш техните мисли, да споделяш своите и да разрешаваш мирно разногласията.“

2.2 (15 мин.) Разлики + плюсове и минуси на активизма и дипломацията (застъпничеството)

Подгответе два флипчарта хоризонтално (или можете да го направите на маса с бяла дъска или онлайн). Единият – за активизъм, а другият – за дипломацията и застъпничеството. Всеки флипчарт се разделя на две колони: предимства и недостатъци. Ако имате групи, можете да поискате от групите първо да обсъдят помежду си предимствата и недостатъците на тези подходи. Ако не, поискайте да сформират двойки или тройки (или случайни онлайн зали) със съседите си за обсъждане. След това помолете всички да се обединят, за да споделят мнението си по този въпрос и да го запишат.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

2.3 (10 мин.) Въвеждаща информация: Поляризация

От вас зависи как ще решите да направите въведението за тази сесия, но ето две опции, които можете да намерите за полезни.

- Разделете участниците на малки групи, като всяка от тях получава част от информацията по-долу, може би изявление. След това те го обсъждат за минута или две и обяснят със свои думи как можем да опишем поляризацията. Тъй като това е по-трудно за постигане онлайн, можете да изберете и опция 2.
- Обяснете термина така, както бихте го направили на лекция, но подгответе ключовите части на листовце хартия, за да можете да ги покажете по време на изказването си.
 - Какво е поляризацията? Дълбоко социално разделение между две или повече (идеологически) различни групи, което може да доведе до омраза. С други думи, липсата на конструктивен и нюансиран дебат.
 - Например, може да се спори по проблемите на климата. Младежкото движение по въпросите на климата, започнато от Грета Тунберг, и екодвижението „Бунт срещу изчезването“ със сигурност допринесоха за поставянето на действията в областта на климата на челно място в политическия дневен ред. Те обаче доведоха и до по-голяма поляризация в нашите общества поради нарасналото присъствие в медиите. И така, защо това е проблем за климата? Кризата в областта на климата е сложен проблем. Тя се дължи не само на сложния характер на нашата климатична система, но и на комплексните фактори, които допринасят за нея. Ето защо се нуждаем от нюансиран диалог, обединяващ хора с различен произход, гледни точки и идеи. За съжаление възможностите за това са много ограничени и се свиват, докато самите инициативи в областта на климата са много еднородни. Те се състоят главно от добре образовани младежи от градовете в Западна Европа, които отчуждават големи части от обществото, като например младите хора от селските райони в Централна и Източна Европа. Следователно ни липсва нюансиран диалог, за да се справим с един толкова сложен проблем като кризата, свързана с климата.

3. Стъпка 3. (20 мин.) Да поговорим за поляризацията

Разделете участниците на малки групи. Всеки има 2-3 минути, за да сподели какво разбира, когато мисли за поляризация и идеологически балони. Попитайте ги дали смятат, че обществото е станало по-поляризирано и, ако е така, помислете за случаи на поляризация в кръговете на техните приятели или организации. Попитайте ги за реакцията им в ситуации, в които дебатът е силно поляризиран. Какъв е ефектът от поляризацията на личностно, междуличностно и обществено равнище? Можете да споделите диаграмата по-долу за вдъхновение, ако смятате, че тя е подходяща.

Това не е разговор, участниците трябва да оставят всеки да говори и да слуша. Няма правилно или грешно, участниците могат просто да оставят мислите си да ги заведат там, където искат да стигнат.

След като всеки участник сподели своите мисли, може (но не е задължително) да последва групова дискусия.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

ЛИЧНОСТНО

КАКВО?

Ограничен капацитет да мислим нестандартно, да надхвърлим обичайните си модели на мислене и поведение. Следователно, липса на личностно развитие

WHY?

the why is missing in the translation doc.

МЕЖДУЛИЧНОСТНО

КАКВО?

Неспособност за изграждане на взаимоотношения, социално разделение и омраза.

ЗАЩО?

Липса на диалог и излагане на различни идеологии, непрекъснато виждане на света през призмата на ние срещу тях, стереотипи и дискриминация извън групата.

Поляризация И Кризата В Областта На Климата

ОБЩЕСТВЕНО

КАКВО?

Неспособност за колективно осмисляне, придобиване на по-пълна представа за реалността и намиране на решения за обществените предизвикателства, като например кризата в областта на климата.

ЗАЩО?

Идеологическите балони и липсата на диалог се ускоряват от технологичното развитие, като например социалните медии.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Стъпка 4. (20 мин.) Размисъл

След като участниците се върнат в основната зала (ако са онлайн) или са приключили, тогава някои хора могат да споделят своите мисли. Няма правило за това как това трябва да бъде представено, няма правилно или грешно. Ще разберем какво мислим за поляризацията и идеологическите балони, как те влияят върху нас и нашето поведение и какви предположения имаме. При възможност можете да направите това в кръг, но разговорът в предварително сформирани групи също е добър вариант.

Стъпка 5. (20 мин.) Общувайте с хора, с които не сте съгласни: Да, и...

В групи от 5-7 души от участниците ще бъде поискано да се включат в упражнение за съвместно създаване и съвместна работа, вместо да се противопоставят на идеите на другия, без да ги обмислят. Ще има два кръга, за да се покаже разликата между противопоставянето и съвместната работа. Участниците ще говорят по азбучен ред на собственото си име.

Един участник ще започне с думите „За да се справим с кризата в областта на климата, мисля, че трябва да ...“. Следващият участник ще отговори с „Не, не искам да правя това. Мисля, че трябва“. Кръгът ще приключи, след като всички участници се изкажат.

Един участник ще започне с думите „За да се справим с кризата в областта на климата, мисля, че трябва...“. Следващият участник ще отговори с „Да, и мисля, че трябва също така...“. Следователно участниците ще доразвият идеята на предишния участник. Няма нужда да се повтарят всички споменати по-преди идеи, а да се надгражда върху тях.

Когато всички свършат, съберете се заедно и разсъждавайте върху споделения опит. Попитайте ги как са се почувствали? Забелязали ли са нещо интересно? Какво е тяхното мнение?

Стъпка 6. (15 мин.) Разбор

- Както е посочено в „Обща информация“ под „Разбор“.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Подготовка и материали

В тази сесия няма да имаме нужда от специални материали. Флипчартове, листчета, хартия, маркери или онлайн еквивалент. При въведението можете да прочетете малко повече за разликата между активизъм и застъпничество от [Оливия Флавел](#)⁵² от Американския институт по дипломация и права на човека, както и по темата за [спектъра на подкрепа](#)⁵³, която може да включите в дневния си ред, ако я сметнете за подходяща.

Съвет за учителя (-ите)

- Тази сесия е доста натоварена. Не се колебайте да я реорганизирате или да промените отреденото време. Въпреки че споделянето е важно, може би още по-важно е участниците да имат достатъчно време да обмислят тактиките и формулировката как да взаимодействат с хора, с които не споделят едни и същи възгледи.
- Можете да подходите към тази част по много начини. Използвайте този, който според вас е подходящ. Можете да играете роли по двойки с „адвоката на дявола“, където единият участник се опитва да намери решение, за да промени мнението на другия, а другият се опитва да намери пречки, извинения или може би просто лъже, за да дискредитира първия. Бихте могли да помолите участниците да обмислят възможните пречки и решения или дори да проучат хората, които вземат решения. Няма да има време за всички упражнения, така че трябва да решите кое от тях да използвате и кое може би да дадете за домашна работа. Ако целта ви е да мотивирате участниците наистина да започнат да осъществяват своята кампания, това е отличен начин да го направите. Колкото по-дълбоко могат да навлязат в тези упражнения и колкото повече препятствия преодоляват, толкова по-лесно ще бъде за тях да визуализират как да подхождат при следващите стъпки и да се почувстват по-уверени, че това наистина може да бъде направено, когато трябва да го направят в бъдеще.

52 <https://usidhr.org/activism-vs-advocacy/>

53 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-3/spectrum-of-support/>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Сесия 9

Предприемане на действия (Част 4): Управление на кампанията

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Системи за поддържане на живота

Продължителност: 120 минути

Цели

- Запознаване с практическите аспекти на управлението на кампании;
- Запознаване с мониторинга и оценката и как те да бъдат включени функционално във вашата кампания.

Описание

За да продължите кампанията си, след като я стартирате, трябва да я поддържате. Научете как да управлявате дадена кампания – от финансирането до организирането, управлението и логистиката. Заг една кампания има много неща, които я правят възможна. Трябва да разберем всички дейности, върху които се гради една кампания.

Методика стъпка по стъпка

Стъпка 1. (10 мин.) Въведение и проверка

Стъпка 2. (35 мин.) Активизъм зад сцената

- Представете на участниците различните области на работа, които те трябва да вземат предвид, когато обмислят кампании:
 - Планиране на задачите/работата;
 - Набиране и управление на екипа (опишете различните роли, които трябва да бъдат включени в кампанията/хора със специални таланти);
 - Комуникация (външна и вътрешна);
 - Логистика;
 - Бюджет/набиране на средства;
 - Търсене на подкрепа/работа в мрежа (приятели и семейство).
- Разделете участниците на малки групи, помолете ги да изберат две теми от списъка и заедно в групата да обсъдят какво разбират под тази тема, как тя е свързана с активизма, какви са конкретните задачи/постижения/основни етапи в рамките на всяка тема, които трябва да бъдат взети предвид. Насърчете ги да помислят за кампаниите, които са разработвали в сесии 6, 7 и 8.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

- Помолете ги да запишат отговорите на флипчарт, за да бъдат видими за останалите/на виртуална дъска.

Стъпка 3. (40 мин.) Представяне на работата на групата + въпроси и отговори

Всяка група трябва да представи своята работа, да помоли другите да следят отблизо и накрая да добавят това, което според тях липсва по тази конкретна тема. Насърчете ги да задават въпроси, ако нещо не е ясно в презентацията на другите. Ако е необходимо, пояснете аспектите на всяка тема, така че никой да не остане объркан. Оставете време за въпроси и отговори, тази дейност може да бъде много важна за много от участниците, ако те нямат предишен опит.

Стъпка 4. (20 мин.) Теоретично представяне на мониторинга и оценката

Мониторингът и оценката са процеси, насочени към измерване на аспектите на вашите действия спрямо предварително установени критерии с цел подобряване, промяна или коригиране на това, което правите. Те са тясно свързани помежду си, но се отнасят до конкретни части от вашите действия.

1. Какво представлява мониторингът?

Мониторингът представлява системно събиране и анализ на информация с цел проследяване на напредъка спрямо заложените планове и проверка на съответствието с установените стандарти. Той спомага за установяването на тенденции и модели, адаптира стратегиите и предоставя информация за решенията за управление на проекти/програми. Мониторингът е непрекъснат процес на различни оценки.

2. Какво представлява оценката?

Оценките включват установяване и обмисляне на последиците от извършеното и преценяване на неговата стойност. Техните констатации позволяват на ръководителите на проекти/програми, бенефициентите, партньорите, донорите и други заинтересовани страни по проекта/програмата да извлекат поуки от опита и да подобрят бъдещите интервенции. Оценката може да бъде направена по всяко време.

3. Мониторинг и оценка – защо са важни:

Добре функциониращата система за мониторинг и оценка е изключително важна част от доброто управление и отчетност на проектите/програмите. Своевременното и надеждно провеждане на мониторинг и оценка предоставя информация за:

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

- Подкрепа за изпълнението на проекта/програмата с точни и основани на доказателства доклади, които предоставят информация за управлението и вземането на решения с цел насочване и подобряване на изпълнението на проектите/програмите;
- Допринасяне за организационното учене и споделяне на знания чрез обмисляне и споделяне на опит и поуки, така че да можем да извлечем максимална полза от това, което правим и как го правим;
- Поддържане на отчетност и съответствие, като се демонстрира дали работата ни е извършена съгласно договореното и в съответствие с установените стандарти и с всички други изисквания на донорите.
- Предоставяне на възможности за обратна връзка от заинтересованите страни, особено бенефициентите, за предоставяне на информация и възприетия за нашата работа, моделиране на отвореността към критики и готовност за извличане на поуки от опита и за адаптиране към променящите се потребности;
- Насърчаване и отбелязване на нашата работа чрез изтъкване на постиженията и резултатите ни, изграждане на морал и принос за мобилизирането на ресурси.

4. Сравнение на мониторинга и оценката

Основната разлика между мониторинга и оценката е тяхната времева рамка и фокус на оценката. Мониторингът е постоянен и има тенденция да се съсредоточава върху случващото се. От друга страна, оценките се извършват в определени моменти от времето, за да се оцени колко добро е изпълнението и каква е разликата. Данните от мониторинга обикновено се използват от ръководителите за текущо изпълнение на проекти/програми, проследяване на резултатите, бюджетите, спазването на процедурите и др. Оценките могат също така да информират за изпълнението (напр. средносрочна оценка), но те са по-рядко срещани и разглеждат по-големи промени (резултати), които изискват по-голяма методологична строгост в анализа, като например въздействието и уместността на дадена интервенция.

Като се отчитат различията между тях, е важно също така да не се забравя, че както мониторингът, така и оценката са неразривно свързани; мониторингът обикновено предоставя данни за оценка, а елементите на оценката (оценяването) възникват при мониторинга. Например мониторингът може да ни посочи, че са обучени 200 общностни модератори (какво се е случило), но може също така да включва и тестове след обучението (оценяване) за това колко добре са били обучени. При оценката може да се използва тази информация от мониторинга, за да се прецени приносът на обучението по отношение на общата цел или промяната, която обучението се е опитало да произведе, напр. увеличаване на употребата на резервативи и дали това е било от значение за намаляването на предаването на ХИВ.

5. Методи за мониторинг и оценка

- Метод 1: Въпросници и анкети
- Метод 2: Фокусни групи
- Метод 3: Силни страни, слаби страни, възможности и заплахи (SWOT)
- Метод 4: Реализирани мечти или визия

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

- Метод 5: Драма и ролеви игри
- Метод 6: Картографиране (скициране)
- Метод 7: Колело „Мониторинг и оценка“ (или „Паяжина“).

6. Какво представляват показателите?

Показателите са инструмент за измерване на резултатите, използвани за оценка на развитието на проекта/действието. Те предоставят доказателства за това дали е постигнат планиран резултат и измерват промените в дейностите по проекта. Могат да бъдат количествени (брой, процент, съотношение) и качествени (факти, знания).

- Количествените показатели измерват количеството или стойността на вложените елементи или наличните ресурси. Те имат числена стойност и са измерители на количеството, като например: брой на мъжете и жените в процеса на вземане на решения; годишно равнище на доходите по пол. Следователно „количеството“ отразява числено състояние, като напр. броя на учениците, преподавателите, заведенията или учебниците.
- Качествените показатели отразяват въздействието – в повечето случаи преценката, мненията, възприятията и нагласите на хората по отношение на дадена ситуация или теми. Те са предназначени да измерват „качеството“ на вложените ресурси, процеса и резултатите от програмата. Терминът „качество“ може да означава различни неща в зависимост от контекста. Примерите могат да включват: чувство за благосъстояние; прилагането на информация или знания; степента на откритост; качеството на участието; естеството на диалога; ниво на осведоменост.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

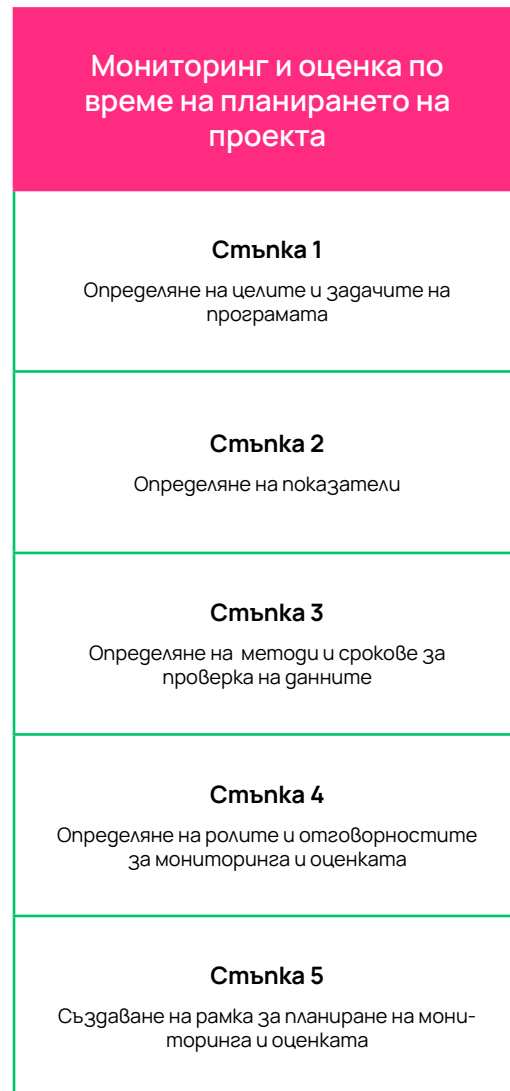

Мрежата на активистите

програма за обучение от 20 часа

7. План за мониторинг и оценка

Планът за мониторинг и оценка е документ, който помага да се проследят и оценят резултатите от интервенциите през целия период на кампанията. Това е непрекъснато развиващ се документ, който следва да се посочва и актуализира редовно.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Стъпка 5. (15 мин.) Разбор

Помолете участниците да помислят какво може да изглежда най-голямото предизвикателство при управлението на кампанията.

Подготовка и материали

Ако желаете да прочетете повече за мониторинга и оценката, искате повече ресурси, разгледайте този списък:

- YFJ - Наръчник за застъпничество⁵⁴
- Инструменти за планиране на проекти в областта на развитието на общности⁵⁵

Съвет за учителя(-ите)

За да бъде обучението просто и лесно за участниците, опитайте се да използвате прости думи и обяснения. Информацията по-горе е за вас и може да се наложи да прочетете повече, но участниците трябва да разберат основните положения.

54 <https://www.youthforum.org/files/220201-Advocacy-Toolkit.pdf>

55 <https://www.thegrassrootscollective.org/monitoring-evaluation-nonprofit>

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Сесия 10

Какво следва? Подготовка за следващите стъпки

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

(Следващи стъпки)

Продължителност: 120 минути

Цели

- Обобщаване на основните поуки от обучението;
- Планиране на следващите стъпки и прилагане на наученото в живота;
- Оценка на обучението и самооценка въз основа на знанията, придобити по време на обучението.

Описание

Трябва да поддържате натиска, да поддържате кампанията си, да напредвате, да растете и да се развивате. Важно е да разберете какво работи добре, кога да направите промени, кога да реагирате и кога да размислите. Не можем да провеждаме кампания сами – вижте как да развиете кампанията си, да вдъхновите другите и да ги подтикнете към промяна, днес и в бъдеще. Тази последна сесия също така ще създаде възможност да погледнем назад към обучението, да разберем как са се развили познанията и как наученото може да се приложи в бъдеще.

Методика стъпка по стъпка

Стъпка 1. (10 мин.) Въведение и проверка

Стъпка 2. (10 мин.) Обобщение на цялото обучение – основни постижения и усвоени знания

Подгответе резюме на цялата програма за обучение и напомнете на участниците за основната цел и резултатите от обучението.

Всеки участник самостоятелно трябва да отдели време, за да обмисли основните поуки по време на обучението и да ги напише на лист и да ги залепи на бялата дъска (или виртуалната дъска, при онлайн обучение). След като всеки приключи индивидуалния размисъл, учителят трябва да провери дали има известно припокриване и да обобщи целия поток на обучение с основните постижения.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Стъпка 3. (20 мин.) Планиране на следващите стъпки

3.1 (10 мин.) Индивидуална работа

Напишете на листче какви биха могли да бъдат вашите три следващи стъпки, за да приложите наученото по време на обучението и да поддържате кампанията си жива.

3.2 (10 мин.) Групова презентация

Поканете участниците да споделят следващите си стъпки. Не всеки е длъжен да говори, само доброволци, които са готови да споделят и мотивират другите.

Стъпка 4. (25 мин.) Какво знаете за активизма?

- Формуляр за самооценка (част 2);
- Най-добре би било да преведете въпросите на езика на обучението и да използвате [Google Form](#)⁵⁶ (или подобен) за събиране на отговорите, за да можете да ги сравните с окончателната самооценка по време на сесия 10 и да документирате отговорите по цифров начин.

Въпроси за самооценка

Оценете отговора си по скалата от 1 до 5, където 1 е най-лошата, а 5 - най-добрата оценка.

- Запознат съм с активизма.
- Аз съм активен член на обществото.
- Знам кои са моите ценности и кои теми са важни за мен.
- Знам кои са заинтересованите страни и мога да ги картографирам в моята общност.
- Мога да се грижа за своите нужди и за нуждите на групата, с която работя.
- Запознат съм с различни тактики за водене на кампании.
- Наясно съм, че изграждането на кампания отнема време.
- Разпознавам добрите послания, които да ме мотивират да действам.
- Запознат съм с термина „поляризация“.
- Знам, че при управлението на кампаниите хората могат да имат различни роли.
- Мотивиран ли съм да променя нещо в моята общност.
- Запознат съм с концепцията за активизъм.
- Мога да разработвам кампании заедно с други поддръжници.

Стъпка 5. (20 мин.) Оценка на обучението

Оценяването може да се извърши писмено или устно и следва да отчита най-важните части като учене, качество на съдържанието, динамика на групата, комуникация и др.

56 <https://www.google.com/forms/about/>

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Изберете между различните варианти за оценка на обучението, но се уверете, че сте я записали, в случай че трябва да напишете доклад за обучението.

1. Писмена оценка

Подгответе формуляр или страница от флипчарта и напишете различни въпроси, на които бихте искали да получите отговори:

Кои упражнения или сесии ви харесаха най-много или бихте пропуснали и защо?

Каква е вероятността да приложите наученото в ежедневието си?

Какво конкретно ще приложите в ежедневието си?

Хареса ли ви груповата динамика?

Кои за вас са основните три поуки от обучението?

Какво беше най-малко полезно за вас?

Как премина подготовката и комуникацията по отношение на обучението?

2. Барометър за мненията

Можете да използвате едни и същи въпроси или да добавите нови, както и да напишете плюс и минус на два листа, да ги поставите в противоположния ъгъл на залата и да помолите участниците да се позиционират по въобразаемата линия между + и - според техния отговор: тези, които са напълно доволни, да са най-близо до +; по средата да са тези, които са средно доволни, и най-близо до - да са тези, които са недоволни. Помолете участниците от различни позиции да коментират своята позиция. Приемливо е, ако някой не желае да споделя.

Стъпка 6. (20 мин.) ПО ИЗБОР – Въведение в приятелската система

Попитайте участниците дали желаят да участват в приятелската система. След като започнат да определят следващите си три стъпки по конкретната идея (кампания), която желаят да осъществят, те биха могли да отидат за кафе/чай със своя приятел, за да представят идеята и да получат честна обратна връзка и свежи идеи.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата на активистите

програма за
обучение от 20
часа

Стъпка 7. (15 мин.) Приключване и обобщение

Тук е мястото за кратко мотивационно приключване на програмата за обучение, в рамките на което трябва да напомните на участниците да вярват в промяната и да бъдат активна част от своята общност.

- Припомнете им какво е направено по време на 10-те сесии;
- Помолете ги да кажат/напишат с една дума какво е мнението им за обучението.
- Мотивирайте ги да предприемат действия/да се присъединят към съществуваща кампания.

Подготовка и материали

За тази сесия имате нужда от листчета и бяла дъска или виртуална дъска, ако сесията се провежда онлайн.

Съвет за учителя (-ите)

Не е необходимо да се въвеждат приятелски системи, те следва да служат за партньорска подкрепа, ако е целесъобразно.

Б

Е

Л

Е

Ж

К

И

Мрежата
на
активистите

програма за
обучение от 20
часа

Сканирайте, за
да видите всички
допълнителни
материали, на
следния URL адрес

Използвайте тази връзка за достъп до всички допълнителни материали
<https://drive.google.com/drive/folders/1nWoGvJOdYZwaTa2GQj3vmLslhbf7SEf>

